

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej w upadłości układowej w C.
przy udziale nadzorcy sądowego K. H.
przeciwko T. R. i M. Spółce z o.o. w W.
z udziałem interwenienta ubocznego Z. W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 sierpnia 2016 r.,
zażalenia interwenienta ubocznego Z. W.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie w punkcie 1 (pierwszym)
i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego orzeczeniu kończącemu postępowanie
w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 7 listopada 2014 r. zasądził na rzecz P. S.A. w upadłości układowej z siedzibą w C. solidarnie od pozwanych T. R. oraz M. sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 271.300 zł z odsetkami tytułem zwrotu zatrzymanej części wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane w ramach budowy Centrum Handlowego [...] w W.

Wniesiona przez pozwanego T. R. apelacja od tego wyroku została odrzucona wobec jej nieopłacenia w terminie. Apelację wniósł także Z. W., który jako interwenient uboczny po stronie M. przystąpił do postępowania przed Sądem pierwszej instancji, uzasadniając swój interes prawny obroną przed roszczeniem, które hipotetycznie może do niego skierować ta spółka, jeśli sprawę przegra.

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 18 listopada 2015 r. odrzucił apelację interwenienta ubocznego, uznając ją za niedopuszczalną, bowiem, w ocenie Sądu, zaskarżony wyrok nie odnosi bezpośredniego skutku wobec interwenienta ubocznego, a uwzględnienie powództwa wobec spółki jedynie zagraża zgłoszeniem przez nią roszczenia regresowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, interwenient nie ma w niniejszej sprawie statusu interwenienta ubocznego samoistnego, do którego zgodnie z art. 81 k.p.c. mają odpowiednie zastosowanie przepisy o współuczestnictwie jednolitym. Wniesienie apelacji przez interwenienta ubocznego było zdaniem Sądu niedopuszczalne, bowiem było sprzeczne z działaniem pozwanej spółki, która nie wnosząc apelacji w istocie nie kwestionowała zasadności wyroku. Pozwana spółka co prawda po doręczeniu jej odpisu apelacji interwenienta złożyła oświadczenie, że wnosi o jej uwzględnienie, jednak to oświadczenie nie podważa uznania, że działanie interwenienta pozostaje w sprzeczności z czynnościami procesowymi strony, która apelacji nie wniosła.

Interwenient zaskarżył powyższe postanowienie zażaleniem, wnosząc o uchylenie i uznanie apelacji za dopuszczalną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie ulega wątpliwości, że skarżącego Z.W. nie można uznać za interwenienta ubocznego samoistnego w rozumieniu art. 81 k.p.c., zapadły bowiem w sprawie wyrok nie ma w stosunku do niego waloru powagi rzeczy osądzonej. Jego interes prawny wyraża się w tym, że w łańcuchu roszczeń z tytułu zapłaty za roboty budowlane, zgłaszanych przez dalszego podwykonawcę, może być – jako

wykonawca w procesie inwestycyjnym - uznany za ponoszącego solidarną odpowiedzialność z pozwanym w sprawie inwestorem. Przy solidarności dłużników tylko wyrok zapadły na korzyść jednego z dłużników solidarnych i uwzględniający zarzuty wspólne dla wszystkich jest bezpośrednio wobec nich skuteczny (art. 375 § 1 k.c.).

Nie znaczy to jednak, wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego, że nie był on uprawniony do wniesienia apelacji od wyroku uwzględniającego powództwo w stosunku do strony, do której przystąpił. Zgodnie bowiem z art. 79 k.p.c., interwenient uboczny jest uprawniony do wszelkich czynności procesowych dopuszczalnych według stanu sprawy, które jednak nie mogą pozostawać w sprzeczności z czynnościami i oświadczeniami strony, do której przystąpił. Za sprzeczną z czynnościami i oświadczeniami strony uznać należy każdą czynność procesową i każde oświadczenie interwenienta ubocznego, które zawierają treści przeciwstawne do czynności lub oświadczeń strony, do której interwenient uboczny przystąpił. Chodzi jednakże o takie czynności lub oświadczenia, które w sposób wyraźny wzajemnie się wyłączają ze względu na odmienną treść i intencje strony oraz interwenienta ubocznego (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 1982 r., II CR 317/81, OSP 1983, nr 2, poz. 24, czy w nowszym orzecznictwie: postanowienia z dnia 4 października 2012 r., IV CSK 327/12, www.sn.pl, z dnia 21 maja 2009 r., sygn. akt I PK 10/09, OSNP 2011, nr 1 – 2, poz. 11,).

W sprawie nie doszło do zanegowania przez pozwaną spółkę w sposób wyraźny czynności procesowej polegającej na wniesieniu apelacji przez interwenienta ubocznego. Zaniechanie złożenia apelacji przez pozwaną spółkę nie może zostać nawet w sposób dorozumiany odczytane jako sprzeczność z czynnością interwenienta ubocznego. Wręcz przeciwnie, intencja pozwanej spółki pokrywa się z kierunkiem apelacji interwenienta ubocznego po stronie tej pozwanej, co potwierdza oświadczenie zawarte w treści odpowiedzi na apelację i nie ma na to wpływu moment wyrażenia wprost takiej intencji przez pozwaną spółkę. Dopiero w razie wyraźnego wyartykułowania odmiennego stanowiska Sąd Apelacyjny miałby podstawę do odrzucenia apelacji, jako niezgodnej z intencją i treścią ewentualnej czynności pozwanej spółki.

Należy też dostrzec, że w świetle art. 79 k.p.c. terminy do wniesienia apelacji przez interwenienta ubocznego i przez stronę, do której przystąpił, nie są tożsame. Termin należy określić w odniesieniu do każdego z nich indywidualnie, poczynając od dnia doręczenia wyroku z uzasadnieniem. Od tej reguły dopuszcza się wyjątek jedynie wtedy, gdy wniesienie apelacji następuje wraz ze zgłoszeniem interwencji ubocznej. Wówczas apelacja powinna być wniesiona w terminie wiążącym stronę, do której interwenient przystępuje.

Skoro zatem apelacja interwenienta ubocznego stanowiła z formalnego punktu widzenia skutecznie wniesiony środek odwoławczy, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.